

**”Älä siedä
epäoikeudenmukaisuutta,
joka ei koske sinua.”**

ARNULF ØVERLAND, 1889–1968
norjalainen runoilija

EI OLLUT
TARKOITUS

ISÄN MIELESTÄ
N*****NAINEN ON HIENO
SANA.

SE OLI LÄPPÄÄ

ONKO AINA PAKKO
PILATA TUNNELMÄ?

ÄLÄ NYT
LOUKKAANNU

TINASHE, 36 vuotta. Norjalainen, sukujuuret Zimbabwessa. Asuu puolisonsa Odd-Magnuksen ja tyttäriensä Indian ja Ziggyn kanssa.

”Vietän mielelläni aikaa kavereideni kanssa, laitan ruokaa ja kuuntelen musiikkia!”

Rasismista puhuminen oli lapsena vaikeaa. Kun kerroin kokeneeni rasismia, minusta tuntui, että vain muistutin muita erilaisuudesta. Kun kerroin rasisteista, pelkäsin, että minuakin pidettäisiin rasistina, että muut näkisivät minut arvottomampana ihonväriäni vuoksi. Huomasin, että myös aikuisten oli vaikeaa puhua rasismista, ja olin häpeissäni aina kun puhuin siitä. Olin siis vuosia vaiti ja nielin rasistiset kommentit. Hyväksyin, että ihmiset sanoivat ”ei pahalla”, ”se oli vain vitsi” ja ”älä nyt loukkaannu”. Mutta kommenttien nieleminen satutti, ja aloin tuntea itseni jatkuvasti pienemmäksi.

Rasistista kommenttia voi verrata vesipiaraan: yksi pisara ei kastele, mutta kymmentuhatta pisaraa kastelee läpimäräksi. Arkirasismi eli ”pienet” kommentit tuntuvat pieniltä pisaroilta, mutta tiedän, että monet ovat olleet litimärkiä jo todella pitkään.

Toivon, että tämän käsikirjan avulla rasismista puhuminen on vähän helpompaa niille, jotka ovat joutuneet rasismin kohteeksi, ja niille, jotka ovat siltä välttyneet. Haluan osoittaa, että voimme muuttaa maailmaa olemalla antirasisteja ja taistelemalla rasismia vastaan. Uskon, että vuoropuhelu lähentää ihmisiä, luo ymmärrystä ja tekee maailmasta kiltimmän ja suvaitsevamman paikan.

Tämän kirjan kirjoittaminen on pelottavaa. Teen sen silti, lasteni ja kaikkien minun jälkeeni tulevien vuoksi. Te lapset ja nuoret olette tulevaisuus, ja kirjassa on siksi mukana jengi teidän ikäisianne, joiden kanssa käsittelemme erilaisia teemoja.

THANDIE, 12 vuotta. Sukujuuret
Zimbabwea. Asunut koko elämänsä
Norjassa.

”Rakastan tanssimista
ja koripalloa! Englanti
ja luonnontieteet ovat
lempiaineeni, mutta
matikasta en oikein
välitä. Asun äidin, isän
ja pikkusiskon
kanssa.”

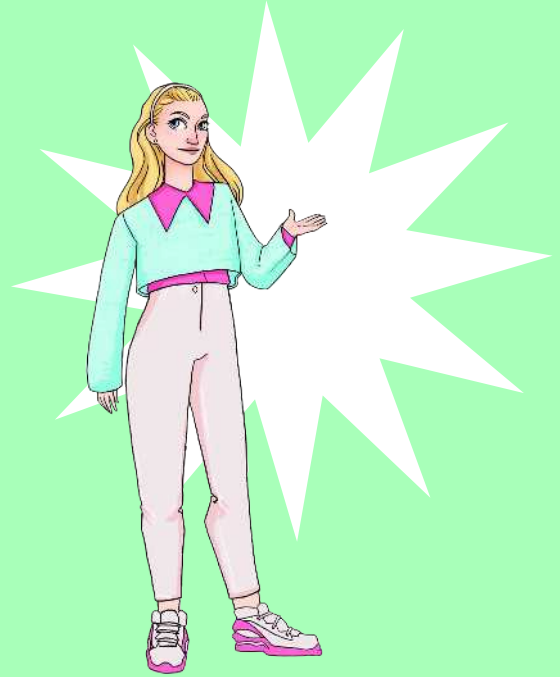
VEGARD, 12 vuotta. Sukujuuret
Norjassa. Asuu äidin, isän ja kahden
sisaruksen kanssa.

”Pelaisin jääkiekkoa
joka päivä, jos saisin
itse päättää. Koulussa
parasta ovat
jumppatunnit, ja
suosikkiruokani on
pizza. Asun isän,
äitipuolen ja kahden
veljeni kanssa.”

VAISHALI, 13 vuotta. Sukujuuret Intiassa. Asunut koko elämänsä Norjassa.

”Soitan viulua tiistaisin ja pelaan jalkapalloa keskiviikkoisin ja lauantaisin. Koulussa pidän kaikista aineista, mutta erityisesti yhteiskuntaopista, historiasta ja matematiikasta. Asun äidin, isän ja isoveljen kanssa.”

LINDA, 12 vuotta. Sukujuuret Ruotsissa, muutti Norjaan viisivuotiaana äidin ja sisaren kanssa.

”Harrastan freestyletanssia ja voisin syödä tacoja vaikka joka päivä. Pidän kotitaloudesta, terveystiedosta ja historiasta, mutta kaikkein mieluiten vietän aikaa kavereiden kanssa.”